

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban étvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Elyben hához fordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszadási vagy megőrzési nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 13.

Kossuth fia a Burgban.

A Burg udvarán, mikor Kossuth Ferencz elhagyta a király dolgozószobáját, felhangzott a telkes kiáltás:

— Éljen Kossuth!

Van azon az udvaron két művészi becsü szobor. Szavojai Jenőt ábrázolja az egyik, Károly főherceget, az asperni győzöt a másik. Az osztrák armádia két igazi hőst. Messze századok emléke mind a kettő. Az egységes osztrák birodalom hőse, védője volt mind a kettő.

Az ércszobrok lova ágaskodva emeli lábait a levegőbe. Micsoda rebellis kiáltás ez itt, a császári hagyományok, a czopfos bürokraták, az elméletben kitünő hadvezérek szentélyében?! Honnét e változás?

Nem közönséges szertartás volt ez a fogadtatás. A nemzet szólott Kossuth által nyíltan, őszintén és harag nélkül a trón előtt — hosszú idő óta először.

Pedig milyen óvatosan igyekeztek ezt a jelenetet a mesék világába szorítani! Legjobban igyekeztek magyar véreink, a szabadelvűpárt.

Apponyi egy emberöltőn keresztül tett csodálatos erőfeszítéseket, hogy a magyar nemzet követeléseit lehetőleg lojális alakban, illedelmes, udvarképes uniformisban, inkább szerényen mint merészen, a király elé juttassa. Leszorították a vezérszerpről, udvari bálon nyilvánosan mellöz-

tették, egyenesen kiléptették a pártból s a 48-asokhoz kényszerítették, hogy végleg diszkvalifikálják a téli választáson a nemzeti reformtörekvéseket.

Az eszközök mind beváltak, csak a végső célzt hibázták el a jó urak. A visszashozott nemzeti eszme olyan erőszivott magába a haza földjéből, a mely meglepte, bamulatba ejtette a világot. Megalazni, lehetetlenné tenni akarták a haladást — a helyett dicsőség, a diadal, emelkedés következett be s a nemzeti akarat hatalmas hullámain nem a gróf, az egykori kancellar fia emelkedett a trón mellé, hanem az egyszerű polgár, a detronizáló kormányzó fia.

Sohasem képzelt jelenet. A király egyedül Kossuth Lajos fiával, a magyar nemzet kívánalmainak tolmácsával. A függetlenségi párt vezére azon a helyen, a melyen soha más, mint 67-es alapon álló politikus nem szerepelt. Nagy esemény önmagában, még nagyobb lehet következéseiben.

Az a mi bajunk, hogy soha sem juthatott a magyar a trón elé igaz alakjában. Vagy lakájja kellett válnia, akinek görbe a dereka s a gondolkozása is, vagy mint rebellist mutatták be, aki sarkantyus csizmával akar keresztülgázolni a trónon. Az aulikus magyar és a bus magyar volt a mi két típusunk. Az egyiket kihasználták, a másikat lehetetlenné tették, a józan, egyenes magyar lélek pedig száműzve lett a trón mellől.

Most végre szabadon szólott a magyar Kossuth Lajos fia által. Higgadtan, mérsékelten, de magyaros következetességgel. Már a külsőség, a tárgyalási nyelv is jelezte a változást. A magyar király magyar minisztereivel németül tárgyal. Kossuth Ferenczcel a társalgás magyarul és francziául folyt.

Ebből a társalgásból nemesebb dolgoknak kell fakadniok, mint az eddigi német pourparler-ekből.

Ki merne most a jövőbe tekinteni s abból olvasni akarni? Lehetetlenség. A jelennek nagy fontossága tölt el valamenyünk s a jelen váratlan eseményeiből érezzük, hogy az a bizonytalan, kétes jövő nem lehet más, mint szebb, jobb, magyarabb a multnál.

Négyszáz éve szakadt el egymástól a trón és a nemzet. Most láthatja a trón annyi felreértés után, hogy minden rágalom daczára, minden bántalom és csalódás daczára a 400 év alatt hü maradt hozzá a nemzet, még legjobban megrálgalmazott fiaiban is. Lehetetlen, hogy ez a találkozás meg ne indítsa az ősz király szívet.

Künn éljenez a magyarság, a lengyelek, a csehek s a szabadságszerető bécsiék. Az ágaskodó két ércbeöntött ló pedig ott a Burg udvarán az egységes Ausztria két hőse alatt remegve, reszketve ágaskodik a levegőbe... *Dr. K. A.*

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szentföldi utamból.

Irta és felolvasta: **Léky Kornél.**

Szentföldi utazásomból óhajtók egyet-mást elmondani, tehát arról a sz. helyről, mely a kinyilatkoztatás s a keresztény művelődés kisarjadzásának áldott drága földje, mely mindnyájunkat kell, hogy kiválólag érdekeljen, hiszen ott volt bölcséje, ott folyt le és végződött csodálatos élete a mi Megváltónknak, Jézus Krisztusnak. — S hogy vállalkoztam előadást tartani a Szentföldről, azt részemről ne öszítségnek méltóztassanak betudni, mintha azt gondolnám önmagam felől, hogy a földrajz és etnografia terén hivatott szakember volnék, s oly dolgokat tudnék elmondani, miket előttem mások még nem mondtak el; — hanem vállalkozásom oka csupán abban rejlik, hogy jártam a sz. földön, s közvetlen tapasztalataimat egyszerű társalgási nyelven azért szándékozom főbb vonásokban előadni, hátha föltudnám kelteni az erősebb érdeklődést egyesekben a sz. föld iránt, s ki-

tudja talán azt az elhatározást is, hogy szintén megtegyék azt az utat, melyet én is megjártam, s melynek feledhetetlen emlékeit élttem végeig drága ereklyeként fogom megőrzeni.

A budapesti menetjegy iroda tavaly májusra egy sz. földi zárandoklatot rendezett a következő utiránnyal: Budapest — Kolozsvár — Predeal — Bukarest — Konstanze — Konstantinápoly — Szmirna — Beirut — Jaffa: visszajövet az utirány: Jaffa — Portsaid — Kairó — Alekszandria — Nápoly — Róma — Loreto — Ankona — Fiume — Budapest. — A körut tehát igen érdekesnek ígérkezett s valóban az is volt, csak hogy kissé fáradságos volt és hat hetet vett igénybe. — Konstantinápolyba 26-án indultunk, a sz. földre már csak 21-én értünk, végül Afrikát és Olaszországot csak 4-én néztük meg, a többiek Konstantinápolyból illetve a sz. földről ugyanazon uton tértek vissza. Ilyen nagy utat egyfolytában megtenni nem ajánlatos, én sem tenném meg még egyszer, mert tulságosan fárasztó s aztán annyi idegen kép toltult egymásután az ember lelkébe, hogy az impressió természetesen korántsem oly élénk és üde, mintha e nagy utnak csak egy részét tesszük meg.

tesen korántsem oly élénk és üde, mintha e nagy utnak csak egy részét tesszük meg.

Sok embert a szentföldi utazástól a tenger riaszt vissza, pedig éppen ennek kellene oda csábítania. Mert nagy a különbség vasuton vagy hajón utazni!

Mig a fekete tengerig eljutottunk, pedig Bukarestben egy napot pihentünk, de azért mégis sokkal nehezebb volt ez az ut ha bár csak másfél napig tartott, mint a tengeren töltött hat és fél nap, mig a Szentföld kikötő városát, Jaffát elértük. — A vasuti kocsi zsúfolva voltak, s bizony májusban már elég teher viselni a nap hevét oly szűk, zárt helyen, minők a vasuti kocsi. Az utasok folyton fel és leszállanak, levegő alig van, a köszén füst, a vonat szakadatlan zakatolása, az alvás hiánya mind oly dolgok — mint tapasztalásból tudjuk — amik nem teszik kellemessé kivált a hosszab utazást. — Mig a tengeren a tiszta, üde, sós levegő tele élenyvel, a szabad mozgás a hajón, a tenger örökké változó és mindig szép panorámája, a láthatár végtelensége, a tenger vizének különösen a nyílt tengeren csodálatos szép

— *A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre* —

MITTELLER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

Szövetekméterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — *Női costümöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.*

Tisza nem lesz közös miniszter.

Tegnap olyan hír terjedt el állítólag Gesztről, hogy Goluchovszky külügyminiszter megválk állásától s Burián közös pénzügyminiszter lesz az osztrák-magyar monarchia külügyminisztere, Burián helyére pedig Tisza Istvánt nevezi ki a király közös pénzügyminiszterre. Tisza egész családjával felköltözik Bécsbe.

Egyik fővárosi lap jó forrásból merített értesülése szerint ez a hír valótlan, mert Tiszának eszéágában sincs Bécsbe költözni s nem lesz közös miniszter. Budapesten az *Andrássy-uti villasoron már ki is bérelt lakást*, mert állandóan a fővárosban fog lakni. A politikában igen aktív részt fog venni mint képviselő.

Barabás Béla Vácson.

Tegnap érkezett Barabás Béla Vácra, hogy megköszönje választóinak személye iránt nyilvánított ritka ragaszkodását. A pályaudvaron óriási néptömeg üdvözölte a képviselőt, kit a város közönsége élén Zádor János dr polgármester üdvözölt.

Barabás a piac téren nagyhatású beszédet mondott, melynek egyik része az akna ké-s itőknek szólt:

Most nem szabad különbséget tenni vallásfelekezeti, nemzetiségi és politikai pártállások között. Én az egész magyar nemzetet egy táborban akarom látni és együtt küzdeni a jövőért. Ebben a pillanatban ott van Bécsben a magyar nemzet képviselőiben Kossuth Ferencz I. Ferencz József apostoli királyunk előtt. Szemben áll egymással a király és a magyar nemzet. Nem azért állanak szemben, hogy az ellentételeket keressék, hanem azért, hogy szerencsés harmoniát hozzanak létre, hogy megteremtse a király és a nemzet között az egyetértést, hogy végre valahára a koronás király is lássa be, hogy a nemzetnek jogos, vagyis alkotmányos kívánságai ezredévi alkotmányon alapulnak. Adja Isten, hogy ez a két ember megértse egymást.

Kijelentette egyszersmind, hogy a vezérbizottságtól teszi függővé, hogy melyik kerületet fogadja el, az aradit-e, vagy a váczit?

Délben lakoma volt, amelyen az első fel-

köszöntőt Morlin Zsigmond dr pártelnök mondta Barabás Bélára. Utánna Preszli Elemér dr szólott, arra kérve Barabást, hogy a váczai mandátumot fogadja el. Barabás meghatva mondott köszönetét a választópolgárok ragaszkodásért és rájuk, valamint családjukra ürtette poharát. Csávolszky József címzetes püspök beszéde után táviratot intézett Kossuth Ferenczhez Bécsbe.

A politikai válság.**Kossuth a királynál.**

A rendkívüli érdeklődéssel várt audiencia vasárnap délbén végbe ment a bécsi Burgnak sok vihart látott termeiben.

A kihallgatásnak persze csak a külsőségeiről lehet bizonyosat tudni, a többi merő kombináció. Egy kétségtelen: a király derűs, jókedvű volt, szívesen fogadta Kossuthot. Vajha ez a derű az ország borus állapotát is derűsre változtatná.

Kossuth kihallgatásáról a félhivatalos jelentések a következők:

Félhivatalos jelentések.

A Magyar Távirati Iroda a következőket jelentette Kossuth kihallgatásáról:

Ő felsége délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta Kossuth Ferenczet, az egyesült ellenzék elnökét. Kossuth behatóan kifejtette az uralkodó előtt a politikai helyzetet a függetlenségi párt szempontjából. Az uralkodó észrevehetőleg jó hangulatban volt, feszült figyelemmel kísérte Kossuth előadását és fejtegetéseit igen kegyesen fogadta. Kossuth mintegy háromnegyed órát töltött a király kabinetjében; ő felsége a függetlenségi párt vezérétől előterjesztési végeztével igen kegyesen bucsuzott.

Mikor Kossuth visszatért a kihallgatásról, több száz főre menő közönség lelkes óvációban részesítette a magyar államférfiut.

Kossuth Ferencz délután visszautazott Budapestre.

A Budapesti Tudósító ezt jelentette a kihallgatásról:

Kossuth Ferencz, aki tegnap este ideérkezett, háromnegyed tizenegy órakor megjelent

a Hofburgban, ahol azonnal bejelentették ő felségének. A szolgálattevő szárnysegéd bevezette a király dolgozószobájába. A király, aki dolgozó asztala mellett ült, felállott és néhány lépést tett Kossuth Ferencz felé. Azután ő felsége visszaült a helyére és Kossuth Ferenczet a dolgozóasztala mellett levő székekkel kínálta meg. A király Kossuth Ferenczcel háromnegyed óráig beszélgetett, magyarul kezdve a beszélgetést, amely azután francia nyelven folyt. A király a magyar viszonyokról igen jól informáltnak mutatkozott.

Az audiencia végével a király felállott és néhány lépésnyire kikísérte Kossuthot. A király, aki Kossuthot fogadta, az egész beszélgetés alatt igen derűs hangulatban levőnek taláta.

A kihallgatás alatt a Burg udvarában a legjobb osztályokhoz tartozó pár száz ember verődött össze, akik a Burgból lejáró Kossuthot már messziről lelkes éljenzéssel fogadták. Kossuth gyorsan kocsiba szállott és a szállójához hajtatott, ahová szintén nagy sokaság kísért.

A szállóban Kossuth Ferencz az újságírókat fogadta, akik mintegy negyvenen vagy ötvenen jelentkeztek nála. Ezeknek azt mondta, hogy a kihallgatásról és annak részleteiről nem nyilatkozhatik, csak a külsőségekre szorítkozhatik.

Kossuth Ferencz ma délután visszautazott Budapestre.

A kihallgatás eredményéről táviratozott Apponyi Albert grófnak Eberhardra, a ki azt sürgönyözte vissza, hogy Eberhardról jövet, — Pozsonyban Kossuth Ferenczcel találkozni fog.

A Pol. Ert. azt jelenti, hogy Kossuth Ferencz kihallgatása folyamán semmiféle személyes vonatkozású momentum fel nem merült.

A trónörökös az audienciáról.

A kíváncsi bécsiek lázasan érdeklődtek a Kossuth kihallgatásának minden apró részlete iránt.

Pikáns csemege gyanánt tárgyalták a kihallgatás minden külsőségét és a legnagyobb kíváncsiság feszegett — persze hiába — mi történt az audiencián!

Nagy érdeklődéssel vitatták azt a kérdést milyen hatást tett Kossuth Ferencz a királyra.

ultramarin kék színe, a hajó-élet szokatlan és éppen azért érdekes volta és családiassága: ellenkezőleg mind oly dolgok, melyek álomszerűnek tünnek fel a hajón utazást, s feledtetik az emberrel, hogy az idő telik.

De hát a tengeri betegség? akik rajta keresztül mentek állítják, hogy az egyike a legkellemetlenebb betegségeknek, — csak hogy ezt a keserű adót nem föltétlenül követeli meg a tenger utasaitól. Így pl. közölünk senki sem betegedett meg a szentföldi utban. A tenger nyugodt, majdnem néma volt.

Kostanzánál szállottunk a Fekete tengerre május 2-án este 10 órakor, s másnap déltájban hajónk a Bosphorus páratlan szépségű csatornához ért. Bosphorus körülbelül háromszor olyan széles mint a Duna Budapestenél, két oldalán sziklahegyek huzódnak, rajtuk apró városokkal, melyek jó formápalota sorokból és villákból állanak, tarkítva a minaretek megszámlálhatatlan sokaságával. — Konstantinápolyban öt napot töltöttünk, s igen sok elmondani való lenne e sajtóságos keleti városról, de az idő rövidsége miatt mellőznöm kell, valamint hallgatnom az utunkban eső többi kikötő városokról, — Szmirna, Tripoli, Beirutól is, mivel ezek érdekességünknel fogva egy külön felolvasás tárgyát képezhetik.

Konstantinápolyból — Jaffáig utunkat egy

»Czár« nevű orosz hajón tettük meg meglehetősen lassúval hat nap alatt, melyet a francia »Messageries Maritimes« tisztán személy szállító hajó három nap alatt fut meg, csak hogy ezzel az éppen akkor kiűtött sztrájk miatt nem mehettünk.

A Márvány tengeren végig haladva — és csak ugyan olyan volt mint a márvány, szép sima, még egy hullám fodor sem látszott rajta azokon kívül, melyeket hajónk mozgása okozott — eljutottunk a Dardanellákon át Kisázsia legnyugatibb pontjához, hol hajdan a híres Trója állott, s önkénytelenül is homéroszi hangulatba merültünk, felidézve lelkünkbe a klasikus ókort mesés mythoszával. Előttünk állott Tenedos szigete, melyet Virgil II. könyvében megénekelt, s eszünkbe jutottak a diák korunkból nagyon ismeretes szavak: »Est in conspectu Tenedos, notissima fama insula,« «szemközt van Tenedos a nagyon ismert híres sziget.» — Aztán az Egei tengerbe jutva utunkat Szmyrnánál vettük, hol egy napot töltöttünk. Igen érdekes város, 230 ezer lakossal. Kikötője remek és oly nagy, hogy helyet adhat bármily hajórajnak. — Innét utunk a Sporadok, a klasikusokban sokat emlegetett szigetei között vezetett, melynek legtöbbje fontos szerepet játszik a görög ókorban.

— Messziről látható volt, Pathmosz kis

szigete is, sz. János evangélista száműzési helye ahol Apokalipszisér, a titkos jelenések könyvét írta, mely az újszövetségi szentírásnak legmystikusabb és legnehezebben érthető része. — Ródosz szigetét elhagyva, belejutottunk a földközi tengerbe. A tenger simaságának vége volt. Örökös hullámzás közt emelkedett és imbolygott hajónk, de nem annyira, hogy kellemetlen lett volna.

S itt valamit kell mondanom a tenger színéről. A kisebb tengerek színe kivált a partok körül többnyire zöldes, valamint ott is, ahol a tenger nem nagyon mély; — de a nyílt tengeren, s ahol — mint a Földközi tengeren is — a víz mélysége 2—3 km., a tenger vize a leggyönyörűbb kék színű, akárcsak a buza-virág. Naplementekor tiszta időben — s egész keleti utunkban hat hét alatt még egy tenyérnyi felhőt sem láttunk — a tenger színe bíbor-vörös, de ez csak addig tart, míg a nap korongja a tengert érinti s abban elmerül. — S ha holdvilágos este van, olyan a tenger felszíne, mintha teherleppellel volna borítva. — A tengernek ez a gyönyörű színjátéka valóban elbűvölő hatással van az utasra s önkéntelenül is hódolattal telik meg szívünk a Teremtő hatalma iránt, ki annyi csodás szépséget öntött a természetbe.

(Folyt. köv.)

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkotl fölfelé úteres palaczkonkint 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

— Erre a kérdésre csakhamar megjött a válasz. A Jockey-klubban *Ferencz Ferdinánd* főherczeg nyilatkozott erről a kérdéstről igen érdekesen.

A főherczegét csaknem közvetlenül azután fogadta a király, hogy Kossuth Ferencz elhagyta a Burgot, Ferencz Ferdinánd főherczeggel hosszas tanácskozott a király. A kihallgatás után déli egy óra tájban az Augustiner-Strassen hajtatót a főherczeg, a hol a Jockey klubban reggelizett. Itt a főherczeg a következő kijelentést tette:

— *A felséget Kossuth Ferencz távozása után derűs hangulatban találtam. Kossuth Ferencz egyénisége a felségre lehető legkedvezőbb benyomást tette.*

Ezt a kijelentést a Ferencz Ferdinánd főherczeg több osztrák arisztokrata előtt tette. A főherczeg nyilatkozatát természetesen nagy érdeklődéssel adták szájról-szájra.

Miről volt szó a kihallgatáson?

Ezt Kossuthon kívül csak Apponyi tudja más csak tapogatózhat egyet-mást. A *Magyarország* tudósítója ezeket írja:

Tudósítónk tudni véli, de ezt nincs módunkban ellenőrizni, hogy a társalgás főképpen a *közgazdasági* és katonai ügyek körül forgott, azonban rákerült a sor a *választási reform* megbeszélésére is.

Az ország mind a három tárgyban ismeri Kossuth véleményét, ettől a véleménytől ő bizonyára egy hajszálnyit sem tért el. Azok, akik ő felségével gyakran érintkeznek, hangulatait és véleményeit ismerik, azt állítják, hogy a *közgazdasági különválás legyőzhetetlen nehézségekre nem találhatna a királynál*, ha az események és viszonyok ebben a kérdésben valamely kényszerhelyzetet állítanának előtérbe. Ellenben a *katonai kérdésekben a király*, mint régi katoná, *mereven ragaszkodik ismert álláspontjához*. Eziránt az önk tudósítója egyenes kérdést intézett Kossuthhoz, de ő e kérdés elől szokott diplomata-ügyességgel úgy tért ki, hogy hinnünk szabad, hogy az említett vélemény *nem tekinthető légből kapottnak*. Kossuth rendkívül óvakodik részleteket mondani. Társalgás közben azonban mégis annyit elejtett, hogy a magyar *képviselőválasztási rendszer* jellemzésénél a király meglepetve ismerte el annak tarthatatlanságát.

Tudósítónk *nem hiszi, hogy Kossuthnak sikerült volna* a katonai kérdésekben ő felségét a magyar hadsereg magyarországi részének magyar lábra állítása felől meggyőzni. Azonban *nem tekinthető kizártnak*, hogy ha Ausztria és Magyarország kormányai, esetleg parlamentjei megnyugtató békével tudnák a *közgazdasági elválást* keresztülvinni, ez ellen a király *nem gördítene* áthághatatlan akadályokat.

Kossuth megbízatása.

Egy bécsi tudósítás arról is beszél, hogy bizonyos irányban megbízatást adott a király Kossuthnak.

E bécsi tudósítás a következő:

A kihallgatás érdeméről itt még arról sem akarnak nyilatkozni akiknek módjában állana ezt megtenni. Annyit azonban nem titkolnak, hogy a kihallgatásnak még *folytatása lesz*. Kossuth Ferencz nemcsak jelentést tett a királynak, hanem meghallgatta a korona véleményét is és *azzal a megbízatással távozott, hogy a halottak alapján törekssék a korona és az ellenzéki többség kívánságait összeegyeztetni*. Vagyis, Kossuth most az ellenzék *vezérbizottságával fog tárgyalni* és a tárgyalás eredményéről értesíti *Andrássy Gyula* grófot, aki jelentést tesz a királynak.

A király csak azután fog, ha erre még szükség leend, más magyar politikusokat is meghallgatni és ezeket már minden valószínűség szerint a budai várban hallgatja meg.

A király Budapestre érkezése.

Mint illetékes forrásból értesülünk, ő Felsége a király a politikai helyzetrendezése céljából még a héten Budapestre jön. A legutolsó intézkedések szerint ő felsége szerdán este indul el Bécsből és csütörtökön reggel 5 óra 55 perczkor érkezik a fővárosba a nyugoti pályaudvaron keresztül.

A királyi palota termei már teljesen elő vannak készítve s az intézkedésekből ítélve, arra lehet következtetni, hogy ő Felsége addig el sem utazik, míg a politikai helyzet tisztázva s rendezve sincs.

Andrássy és a szabadelvűpárt.

Gróf Andrássy Gyula Budapesten van és előleges politikai munkálkodását folytatja; most Bécsből vár értesítést hogy menjen-e fel avagy várja-e be, míg a király lejön? Mindenesetre az ő kihallgatása van ismét soron és addig, míg a király vele újból nem beszélt, más politikusok nem kerülnek a király elé. Andrássy az újabb kihallgatás után, amennyiben akkor még megmarad homo regiusnak, főleg a *szabadelvű* párt vezetőembereivel óhajt érintkezni. Szándéka felkeresni Szivákot, Hódossyt, Falkot, Dániel Ernőt, Lángot, Nagy Ferenczet és Erdély Sándort. Ki akarja előttük fejteni programját, illetőleg megakarja nekik magyarázni, hogy ő — mellékes, milyen elnevezéssel — fel akarja támasztani a *Deák-pártot*, vagyis ragaszkodik a 67-es alaphoz, de ebből mindent meg akar valósítani, ami a nemzeti iránynak kedvez az egész vonalon ki akarja domborítani a nemzeti aspirációkat és szigorúan törvényes alapon akarna kormányozni. Az önálló vámtérület létesítésére elő akarja készíteni az országot. Ez alapon kéri a szabadelvűpárt azon tagjainak támogatását, akik nem mennek Tiszával az ellenzékre és ez alap elfogadása esetén a szabadelvűeknek párti különállásuk megszüntetésével be kellene menniök az új pártba, melynek beltágjai volnának a mostani disszidensek, a megtérő szabadelvűek és akik a pártonkívüliek csoportjából vagy az ellenzéki táborból csatlakozni akarnának. Andrássy számít arra, hogy ez a tulajdonképeni új kormánypárt lehetne akkora, mint most a szabadelvűpárt.

Ki volna az ellenzék?

Az a kérdés is felmerült, hogy arra az esetre, ha a koalíciós kormány létrejönne és Andrássynak sikerülne a szabadelvűeket is megnyerni a maga pártja számára, ki volna tulajdonképpen az ellenzék?

A felelet egyszerű; egy volt nemzeti párti, most függetlenségi politikus a következőkben adja meg:

A baloldali pártok megmaradnak a maguk önálló szervezetükben és csak addig maradnak a koalícióban, míg az előre megállapított program lebonyolódik; ha a program ellen vétene bárki, megszűnik a koalíció és a pártok elfoglalják eredeti ellenzéki állásaikat; de ha a koalíció esetén kormánypártnak tekintenők Andrássyékát, a függetlenségi pártot, az új- és a néppártot egyetemlegesen; akkor is lesz ellenzék. Itt lesz Tisza a maga intimsaival, itt lesznek a szászok, akik ellenzékbe mennek, mert nem kell nekik választási reform és itt lesznek a többi nemzetiségi képviselők. Így is mintegy nyolczvan főre menő ellenzék verődik össze. Hogy mi legyen ennek az ellenzéknek programja, az más kérdés? A nemzetiségi képviselőknek van programjuk, de Tiszáéknak

nincsen; nekik várniok kellene a jó szerencsét, hogy a véletlen vessen eléjük valamit, amibe belekapaszkodhatnak. Valószínűleg a házszabályrevíziónál kezdődnek az ő ellenzéki működésük, ott keveselni fognak mindent és multjuk igazolására bele akarnak majd a házszabályba mindent vinni, ami a lex-Dánielben benne volt és ami ellen az ország oly lesújtó erővel állást foglalt.

Kormánykombinációk.

Az ellenzék és a disszidensek táborában erősen biznak az Andrássy-kabinet létrejöttében, elannyira, hogy már miniszterlisztákat is készítenek, még pedig mindjárt párosával; az egyiket arra az esetre, ha Kossuth és Apponyi beakarnak menni a kabinetbe, a másikat arra, hogy ha nem mennek be, de belenyugosznak abba, hogy a függetlenségi-párt aktív részt vegyen a kormányzásban. A két lisztát elkeresztelték első és második garniturnak; ime az első garnitúr:

Elnök: Andrássy Gyula,
Belügy: Bánffy Dezső,
Pénzügy: Wekerle Sándor,
Kereskedelem: Kossuth Ferencz,
Közügy: Apponyi Albert,
Igazságügy: Hódossy Imre,
Földművelésügy: Zichy Aladár,
Honvédelem: Jekelfalussy József,
A latere: Hadik János,
Horvát: Josipovich Imre,
Házelnök: Darányi Ignác.
A második garnitúra:
Elnök: Andrássy Gyula,
Belügy: Bánffy Dezső,
Pénzügy: Batthyány Tivadar,
Kereskedelem: Justh Gyula,
Közügy: Wlassics Gyula,
Földművelés: Zichy Aladár,
Honvédelem: Bihar Ferencz,
A latere: Hadik János,
Horvát: Josipovich Imre,
Házelnök: Apponyi Albert.

Persze egyik garnitúrát sem lehet komolyan venni és még távolról sem biztos, hogy a koalíciós kabinet csakugyan létrejön és hogy csakugyan Andrássy lenne a miniszterelnök.

Iparpártoló egyesület Nagyváradon.

Egy új egyesület alakult meg vasárnap Nagyváradon, az *«Iparpártoló és fejlesztő egyesület»*. Sokat ígérő cím mindenesetre, mert elárult iparunk nagyon is rászorult a pártolásra és fejlesztésre. A nagy nemzeti politikának is egyik sarkalatos pontja, mert az önálló vámtérület felé törekvés jórésztében a magyar iparpártolását, emelését hordja magában.

És mégis, a nagyváradai iparegyesület alakulását éppen a nagyváradai iparosok körében fogadták kételkedéssel, bizalmatlansággal. Tagadhatlan, hogy a körülmények, a mozgalmat megindító egyének némi tápot adtak a bizalmatlanságra. Az elfogulatlan szemlélőnek azonban a gyanútól menten kell az ügyet elbíralni. Éppen ezért úgy vesszük a dolgot, amiként ma látjuk s a jövőre nézve várakozó álláspontra helyezkedünk.

Az alakuló közgyűlésen kifejtett elveket s a szabályokban lefektetett irányt helyeseknek kell elismerni. Az idő mutatja meg, hogy az új egyesület mit fog ezekből beváltani s nem tér-e el kitűzött céljától.

Egyet azonban már most megjegyzünk,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellems szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czezzel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

azon elfoglalt álláspontunk alapján, hogy első sorban és legfőképp a kisiparosok érdekeit, ezeknek a megmentését és boldogulását óhajtjuk s ezek javának előmozdításáért küzdünk továbbra is.

Az új egyesület aligha lendít ezeknek a sorsán, mert a 24 koronás évi tagsági díjjal a kisiparosok teljesen ki vannak zárva az egyesületből. A nagy iparos és kisiparos érdeke pedig, sajnos, keresztezi egymást.

Minden mástól eltekintve, már ez a Casinószerű tagsági díj nagy akadálya az egyesület kifejlődésének, mert még a vagyonosabb iparosok között is nagyon sokat visszariaszt a belépéstől.

Az alakuló közgyűlés lefolyása a következő volt:

Ifj. Rimanóczy Kálmán építész, a szervező bizottság elnöke nyitotta meg a gyűlést. Üdvözölve a megjelenteket, kifejtette, hogy az egyesület célja és feladata a helyi ipar fejlesztése és előbbrevitele, továbbá az ipar fejlesztése s az ipar megbecsülésének kivívása. A megalakítandó egyesület minden mellétekintet nélkül, egyedül a nagyváradai iparos osztály érdekeit kívánja szolgálni s annak az előmozdítása, hogy a társadalom anyagilag és erkölcsileg egyaránt támogassa az iparosokat. Tiltakozik azon híresztelés ellen, hogy politikai irányzatot akar az egyesület szolgálni, mert egyedül célja az iparfejlesztés.

Ezután az egyesület megalakulását kimondották s a gyűlés vezetésére ifj. Rimanóczy Kálmánt, a jegyzőkönyv vezetésére Lengyel Géza hírlapíró, Eberl Kálmán és Máthé Géza iparosokat kérték fel.

Ezután felolvasták az alapszabályokat. Hozzászólás nélkül fogadták el a szakaszokat addig, amíg a tagsági díjakhoz nem értek. Az alapszabályban az évi tagsági díj 24 korona.

Ez ellen felszólt először Láng József nyomdatulajdonos. Rámutat, hogy ilyen magas összegben képtelenség az évi tagsági díj megállapítása, mert akkor alig marad iparos, aki beiratkoznék. Legfeljebb a nagyiparosok egyesülete lesz az új egyesület, amelyből ki lesznek zárva a kisiparosok.

Weisz Károly szabó iparos hasonló értelemben szólalt fel.

Szavazásra került a dolog, amelynél zajos jelenetet keltett, hogy csak azok szavaztak, akik aláírták a belépési ívet, s a többi meghívott iparosok nem szavazhattak.

Az aláírók a 24 koronás tagsági díjat elfogadták.

Az alapszabályok többi szakaszait hozzászólás nélkül elfogadták.

Ifj. Rimanóczy Kálmán indítványára az egyesület elnökéül Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos, keres. és iparkamarai elnököt, az egyesület kebelében szervezett ipartanács elnökéül pedig dr. Hoványi Géza takarékpénztári igazgatót választották meg, akiket küldöttség útján hívtak meg a gyűlésbe.

Ifj. Rimanóczy Kálmán először Huzella Gyula új elnököt üdvözölte s kérte, hogy álljon élére az egyesületnek, hogy a kitűzött cél diadalra jusson s a tervbe vett iparpártolás és fejlesztés elérjék.

Huzella Gyula igazán hatásos, szép beszédben, szónoki lendülettel válaszolt az üdvözlésre. Meggyőzően fejtegette az ipar nagy fontosságát. Remek hasonlattal mutatta ki, hogy csak azok a nemzetek lettek nagygyá és gazdaggá, ahol az ipar kifejlődött. Ez minden fejlődésnek az alapköve, s azt kell összhangba hozni a társadalmi fejlődéssel. Rámutat az iparpártolás fontosságára.

Legjobban a szerszámmal lehet hódítani. Az a veszedelmes eszme, amelyet a szerszám mellé becsempésztek, rosra vezet. Az egyesületből hagyják ki azt a politikát, amely már vádként felmerült az egyesület ellen. Megköszönte az iránta megnyilvánult bizalmat, s az elnökséget elfogadta. Ott lesz mindig az iparpártolásnál.

Ezután ifj. Rimanóczy Kálmán dr. Hoványi Gézát üdvözölte, mint az ipartanács elnökét. Az egyesület kebelében létesített ipartanács hivatása az iparfejlesztés és az ipar támogatása. Ő benne összpontosult a bizalom, hogy mint a város kiváló ügybuzgó munkás egyénisége az iparpártolást eredményre vezeti.

Dr. Hoványi Géza köszönetét fejezte ki megválasztásáért. Az elnök kifejtette azon elveket, amelyek a nemzet fejlődésének alapját képezik. Helyi célja van az egyesületnek, hogy a helybeli iparosoknak irányt, utmutatást adjon, mikor az szükséges lesz, továbbá, hogy összekapcsolja az iparost a társadalommal. Meg kell győzni a társadalmat, hogy iparosaink fejlődésük által a szükségleteket, kívánalmakat képesek kielégíteni. Igéri, hogy minden eszközt felhasznál, hogy az ipari tevékenységnek eredménye legyen.

Óváry Lajos indítványára ifj. Rimanóczy Kálmánt az egyesület alelnökévé választották.

Az egyesület tisztikarát a fentebbieken kívül a következőkből alakították meg:

Egyhangilag megválasztották ezután titkárrá Lengyel Gézát, pénztárossá Petheő Zsigmondot, ellenőrré Stettner Istvánt, könyvtárossá Lévai Mártont, gazdává Peller Ferenczet.

Az ipartanács tagjai egyelőre a következők:

Agoston Péter, Bartha Mór, Belányi Imre, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Biró Lajos, Bozóky Béla, Bölöny József, Csordacsics Ferencz, Dési Géza, dr. Diósi Lajos, Fetser Antal, Fehér Dezső, Fleischhackker Gyula, Gál Elemér, Gerő Ármán, Géczy Géza, dr. Grósz Menyhért, Guttmann József, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, Halász Lajos, dr. Károly Irén, Komlóssy József, Korbély József, Kőszeghy József, Kugler Albert, Levitter Miksa, May Sándor dr. Miskolczy Ferencz, Mezey Mihály, Moes Károly, Mihelí Adolf, Moskovits Miksa, dr. Moskovits Miklós, dr. Moskovits József, Papp Elemér, Pozsonyi László, Pékánovits Imre, Rimler Károly, dr. Radó Ignác, Rádl Ödön, Reismann Mór, id. Rimanóczy Kálmán, Rimler Károly, Száhlender Károly, Sekess Béla, Szmazsenka Ernő, dr. Sarkadi Lajos, Sass Ede, Sipos Orbán, Szüts Izsó, Talváry Ármán, dr. Tóth Mihály, Varró Domokos, Vasady Lajos, dr. Várady Zsigmond, Vucskics Gyula.

Sonnenfeld Adolf indítványára az előkészítő bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Végül Moskovits Farkas mondott még néhány buzdító szót s a gyűlés véget ért.

Az egyesület legközelebb megkezdí működését. Ideiglenes helyisége az iparkamara helyiségében van.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 19. A főgymnázium ifjuságának matinéja a főgymnázium dísztermében.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum záróestélye (estély.)

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes kivitelét.

Katholikus Szabad Liceum.

A nagy hideg daczára, a Katholikus Szabad Liceum közönsége ismét megtöltötte a főgymnázium dísztermét az 1905-ik év első matinéja alkalmával.

A Szentföldre vezette el hallgatóit az első felolvasó, Léky Kornél plébános. Érdekesítő, rendkívül élvezetes és vonzó előadásban mutatott be néhány képet szentföldi utjából. Kivált Jeruzsálemet, az Üdvözítő kinszenvedésének helyét olyan élénk színekkel írta le, hogy minden hallgatója valósággal oda képzelte magát a leirt templomokba, a szent emlékekkel telt helyekre. Léky előadását, melyet erőteljes, csengő hangon tartott meg, tárczarovatunkban közöljük. Több oldalról fölmerült óhajnak engedve, megígérte a szerző, hogy utjának többi benyomásairól is be fog számolni lapunk hasábjain. Az érdekes felolvasáshoz számosan gratuláltak.

Az éljenzés lecsillapultával bájos fiatal leányka lépett a pódiumra, Huber Irénke, Beleznay Antal tanítványa. Mestere díszkrét, finom zongorakiséréte mellett énekelte el Tarnay két dalát »Meg szeretnék halni« és »Milióra« czimmel. Frappáns volt a hatás. Huber Irénke hangja már is rendkívül kedves, nagy terjedelmű, behizelgő és hajlékony. Még több, amit ígér. Kitűnő koloratur énekesnőnek indul s a közönség viharos tapsai tüntetőleg tanuskodtak erős tehetsége mellett. A műdalok után két magyar dalt is énekelte el az ifju művésznő, akit a közönség viharos tappsal, a rendezőség remek csokorral lepelt meg.

Befejezője volt a matinénak Hantke Emil humoros felolvasása. »Utazás a férjhezmenés felé« — czimmel kedves, ötletes és igen sikerült aktuális célzásokkal teli humoreszket olvasott fel, többször zajos derűtséget keltve. A szerzőt lelkes taps jutalmazta, felolvasását vasárnapi számunkban közöljük.

* **Pályázat alszámvevői állásra.** Nagyvárad város számvevői hivatalánál megüresedett egy alszámvevői állás, 2000 kor. fizetés és 400 kor. lakbér-illetményvel. A pályázatok márczius hó 4-én délután 5 óráig a főispánhoz címelve, a polgármesteri hivatalnál nyújthatók be.

* **A Szigligeti-Társaság vál. ülése.** A Szigligeti-Társaság tiszti karát és választmányi tagjait van szerencsém f. év február hó 14-én, d. u. 5 órakor választmányi ülésre meghívni. A Gazdasági és iparbank igazgatósági szobájában. Nagyvárad, 1905. febr. 11. Rádl Ödön elnök.

* **Czim adományozás.** A király dr. Kuzmik Pál budapesti egyetemi magántanárnak, a tudomány és a közoktatás terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az egyetemi rendkívüli tanári czimet adományozta.

* **Világosság a vámsorompóknál.** A sorompóknál alkalmazott vámosok panaszkodnak, hogy a vámoknál nincsen elég világosság s ez megbénítja működésüket. Ragány János városi főszámvevő a tanácshoz intézett előterjesztésében azt javasolja, hogy mind a négy sorompónál villamos ivlámpákat állíttasson fel a város. Ezeknek a berendezési költsége 2023

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleírásokkal

. szívesen szolgálunk.

korona, amelynek fedezését a vámbódékra felvett 8000 korona összegből véleményezi. Lesz tehát világosság.

* **Uj egyetemi tanár.** A király dr. Cholnoky Jenő budapesti tudomány-egyetemi magántanárt a kolozsvári Ferencz-József egyetemhez rendes tanárrá kinevezte. Örömmel adjuk közzé e kinevezési hírt, mert dr. Cholnoky a földrajzi tudományok terén elévülhetlen érdemeket szerzett s így a kinevezetésében igazi elismerést látunk a tudós professzor ernyedetlen munkásságával szemben.

* **Osztrákká lett.** Adler Sámuel nagyváradai illetőségű bécsi kereskedő kilépett a magyar állam kötelékéből s osztrák állampolgárrá lett. Hadd menjen, nem sir utána senki.

* **Matiné a főgimnáziumban.** Közöltük már a helybeli főgimnázium ifjúságától f. hó 19-én délelőtt a főgimnázium dísztermében a szegény tanulókat gyámolító Segítőegyesület javára rendezendő matiné műsorát, mely a mint a műsor ügyes összeállításából látjuk, — élvezetesnek és igen sikerültnek ígérkezik. A rendezőség részéről felkértünk annak a közélettelére, hogy mindazokat, kiknek gyermekeik, vagy rokonaik járnak a gimnáziumba, vagy a kik érdeklődnek a matiné iránt, szívesen látják akkor is ha esetleg meghívót nem kaptak volna, mi csak annak tulajdonítható, hogy meghívókat csak nagyon mérsékelt számban bocsátottak közre.

* **A nagyváradai lengyel-zsidók.** Nagyváradon már annyira elszaporodtak a lengyel-zsidók, hogy a Menház-utcában imaházat létesítettek, hol *német nyelven* tartanak istentiszteleteket. Ezek a lengyel-zsidók semmiképen sem akarnak magyarosodni s éppen ezért váltak külön az orthodox hitközségtől. Az új imaházban a Talmudon kívül még politikával is foglalkoznak a büzgő hívők, neki neki támadva a magyarságnak. Ugy látszik Magyarországon minden kétes existenciájú betolakodott alakok kényük-kedvük szerint szidhatják a magyarságot, a nélkül, hogy a legkevesebb bántódás is érne őket a hatóság részéről.

* **Az érdem jutalma.** A csendőrlaktanya lélekemelő ünnepségnak volt vasárnap délelőtt színhelye. G. Nagy István járás őrmester, magyarcsékei járás parancsnoknak a király — hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt tanúsított ügybuzgalma és a közbiztonsági szolgálatban elért eredmény teljes működéséért a *»koronás ezüst érdem kereszt«*-et adományozta. — Az érdem keresztet Kiss László csendőrszázados, a nagyváradai csendőr-szárny parancsnoka tűzte fel a hadsereg képviselői s a nagyváradai szárny tisztjei, nagyszámmal megjelent altisztjei és csendőrei jelenlétében, szép beszéd kíséretében a kitüntetett altiszt mellé, — kiemelve G. Nagy járásőrmesternek csendőrségi szolgálata alatt szerzett érdemeit. A szép ünnep 12 órakor ért véget. Ezután a jelenvolt csendőrtisztek s a legénység kiment a várad-olaszti temetőbe a tavalyi élesdi vérengzés alkalmával hősi halált halt Resch Mihály csendőrőrmesternek a sirhalmához — hivatalosan — átvenni a m. kir. csendőrtisztikar által az elhunyt hős altiszt emlékére emelt sírlelkét. A sírlelkénél, hol az elhunyt özvegye és rokonsága is jelen volt, Kiss László csendőrszázados meleg hangon emlékezett meg az elhunyt vitézségéről, például állítván fel annak életét a csendőröknek.

* **Mikor a rendőrség unatkozik.** A nagyváradai rendőrség létszáma kevés, de azért sok mindenre ráérnek. Egy 10 krós labda keresésére eltölt két ember három napot. Most pedig azzal üzik az unalmukat, hogy gyermekeket keresnek, akik »peczöznek« a Körözsbén. Csak nem veszi a rendőrség komolyan, hogy ez a divatból különben is kiment gyermek-sport kipusztítja a halat a Körözsből. Hiszen nincsen már mit »peczözni« a Körözsből, mert a halakat kipusztította a mezőtelegi olajgyár, a vízbe eresztett salak. Csak hogy ez a nagyságos és méltóságos részvényesek érdekében történt.

Hasznosabb dolgot csinálna a rendőrség, ha azokat a csavargókat igyekeznék összehalászni, akik veszélyeztetik a közbiztonságot.

* **Gyászrovat.** A halál angyala bőven arat. Nem nézi, öreg-e vagy fiatal, szedi áldozatait azok sorából is, kik szép kort értek el, de azok sorából is, kik még az életet alig ismerték. Most két előkelő matróna, egy derék iparos, egy nagyreményekre jogosító hadapród-növendék s egy csecsemő haláláról értesülünk mély részvétellel.

Bulyovszky Francziska halála, néh. Bulyovszky József Nagyvárad város polgármesterének nagynénje 83 éves korában elhunyt. Halála az Örley, Hlatky, Csathó, Pallay, Bulyovszky családot borította mély gyászba. A kiadott gyászjelentés a következő:

Örley Béla, és neje és gyermekei, Örley Kálmán, neje és gyermekei, Dobóczky Dezsőné, Örley Jolán, férje és gyermekei, Nemcsik Kálmánné Örley Ilona, férje és gyermeke, Hlatky Endéné Örley Kornél, férje és gyermekei, Örley Flóra, néh. Szász Ágostonné gyermekei, Csathó Ferenczné Pallay Etelka, férjei és gyermekei, Pallay Lajos, neje és gyermekei, Pallay Jenő és Bulyovszky János, neje és gyermei, Bulyovszky Gusztáv és gyermeke, özv. Bulyovszky Józsefné Léderer Jenni és gyermekei, Szász József neje és gyermekei, továbbá sógornője özv. Bulyovszky Józsefné Szász Paulina szomorodott zívvel tudatják a maguk és nagyszámu rokonok nevében nagynénjük, illetve sógornője Bulyovszky Francziskának f. hó 12-ik napján délután 6 órakor a hallotti szentségek ájtatos felvétele és hosszas szenvedés után életének 83-ik évében történt elhunytát. A megboldogult tetemi f. hó 14-én d. után 3 órakor fognak az Apácza-utcai hallottas házból (Bodánszky-ház) róm. kath. szertartása szerint a Nagyvárad olasz-i róm. kath. sirkertbe eltemetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 15-ik napján d. e. 10 órakor fog a premonstrei templomban az Egek urának bemutatni. Mely végtisztességtételre elhunytak rokonai, ismerősei meghívotnak. Béke lengjen drága porai felett.

Sulyos csapás érte Nagyvárad köztisztelőiben s becsülésben álló gazdasági tanácsosát: Komlóssy Józsefet. Édesanyja: özv. Kikinger Lipótné szül. Komlóssy Tekla 73 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése ma kedden délelőtt lesz Biharon, az elhunyt tanyai lakásáról, Csütörtökön 9 órakor pedig requiem lesz a Szent László templomban. A család gyászjelentése a következő:

Mély fájdalommal tudatjuk nagyszámu rokonaink nevében is, felejtethetetlen édes jó anyánk, illetve anyósunk és nagyanyánk özv. Kikinger Lipótné, született Komlóssy Teklának élete 73-ik évében, f. évi február 12-én reggel 6 órakor hirtelen történt gyászos elhunytát. — A megboldogultnak földi maradványai f. évi február hó 14-én d. e. 10 órakor fognak Biharon, a tanyai lakásán történendő beszentelés után, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a bihari temetőben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó évi február hó 16-án d. e. 9 órakor fog Nagyváradon, a Szent László templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Bihar, 1905. február hó 12-én. Aldás és béke lengjen porai felett! Komlóssy Ödön, Komlóssy József, Komlóssy Terézia férj. Rózsavölgyi Lászlóné gyermekei. Kránczy Gabriella férj. Komlóssy Ödönné, Szüts Ilona férj. Komlóssy Józsefné menyei. Rózsavölgyi László veje. Komlóssy Lenke, Pál, Boriska, Olga, Viola, Péter, Ilona, Etelka, József, Rózsavölgyi József, Irénke, Imre, László, Béla unokái.

Mudora József jónevű hentes iparos 47 éves korában tegnap elhunyt. Temetése holnap szerdán délután 2 órakor lesz a Hármaz-utcán 17. szám alatt levő gyászházból.

A halál angyala a nagyváradai honvéddapród iskola monumentális épületét sem kerülte ki. Az intézet egy derék, kiváló tehetségű rokonszenves növendékét ragadta el hirtelen. Borosnyai Oszkár 1 éves növendék, tegnap szívvelhűdéssel elhunyt. Nagy ambícióval indult neki pályájának, tanárai sok reményt fűttek hozzá, egyszerre csak mindenek vége, tanárai szerető bajtársai már csak kihűlt teteménél állanak szomoruan. Az elhunyt növendék holttestét Budapestre szállították szüleihez s ott helyezik örök nyugalomra. A jó tanítvány, a kedves pajtás koporsójára a tanári kar s a növendékek évfolyamonként helyeztek koszorút.

Igaz részvétellel értesülünk volt kedves munkatársunk Mendelényi Bélának a rendőrség rokonszenves, szép képzettségű fogalmazójának s nejének mély bánatáról, a kis boldog családi fészekből elröppent szemefényők, egyetlen gyermekök a kis Matyika 8 hónapos korában, mélységes fájdalomra szerető szüleinek. A bánatos szülők sajnó szívére adjon gyógyító irt a Mindenható.

* **Tolvaj krónika.** Tegnap délelőtt Horváth Emánuel Szent László téri zálogházába egy alacsony barna kinézésű, ruhájáról ítélve a munkás osztályhoz tartozó asszony, egy kettős fedelű arany órát el akart zálogosítani. Horvátnak az asszony izgatott magaviseletete gyanusnak tűnt fel s elkezdte az óra hol szerzésre nézve faggatni. Az asszony erre a zálogházból az óra hátragyásával gyorsan eltávozott s az utcán nyomtalanul eltűnt. Az óra a rendőrségnél van ahol igazolt tulajdonosa átveheti. — Tegnap virradóra éjjel Markovits Ferencz Nagypiacz-ét 75 szám lakásáról az udvaron álló kettőrczéből a lakat lefeszítése után 5 libát és 6 tyukot elloptak. A rendőrség nyomozást folytatma tette.

* **Elveszett.** Folyó hó 6-án a Rhédey kerti jégpályától Vitéz és Beöthy Ödön-utcán át a Nyárfa-utca 5 számú házig terjedő uton egy barna bőrből készült, ezüst sarkokkal ellátott névjegyartó elveszett. A tartóban Br. Stunner Károlyné névjegyei voltak. Felhivatik a megtaláló, hogy a névjegyartót a rendőrségnél mutassa be, ahol illő jutalomba fog részesülni.

* **Van szerencsém a n. é. közönség** becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern helyiségben minden szerdán este kitűnő tudós, májas, véres hurka és kolbász kapható. Ugy mint minden pénteken este halpaprikás. Ezenkívül bátorodom becses figyelmüket felhívni a kitűnő érmelléki, nagyváradai és aradi hegyaljai termelőktől beszerzett boraimra, melyet igen tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsájtott azon jó reményben, hogy úgy mint eddig ezental is kérem becses pártfogásukat maradtam kiváló tisztelettel Szabó Gyula vendéglős.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: A megboldogult.
Szerda: Teknősbéka.
Csütörtök: János vitéz új operett.
Péntek: János vitéz.
Szombat: János vitéz.
Vasárnap: d. u. Heidelbergi diákélet, este János vitéz. (Bérletszűnet.)

Változás a műsorban. Tekintettel, hogy Wlassák betegét jelentett vasárnap este előadás közben, tekintettel továbbá Örley Flóra váratlanul bekövetkezett gyászára, a heti műsor olyképp szenvedett változást, hogy hétfőn este az előre hirdettet Hoffman helyett »Tavasz« került színre s a keddre jelzett Vén leányok helyett pedig Bissonnak egyik legpompásabb vigjátéka »A megboldogult« megy. A műsor további része ugyanis »János vitéz« premiérje mint az jelezve volt, csütörtökön lesz.

A megboldogult. Bissonnak a «Válás után» szerzőjének vigjátéka: A megboldogult kerül ma este színre a színházban. A főszerepeket E. Kovács Mariska, Berlányi V., Benkő, Krasznai Tóth, Bognár, Tihanyi játsszák.

János vitéz premierje. Csütörtökön lesz a Szigligeti-színházban «János vitéz» rendkívüli sikerű operettének a bemutató előadása. A darabban már teljesen elkészültek, s a premiért most már mi sem gátolja.

Z E N E.

Stabat Mater.

Második zeneestélyét rendezte vasárnap d. u. a fiatal, de máris nagy sikereket elért «Harmonia» zeneegylet. Nehéz feladata volt, mikor az olasz zene három kiváló képviselőjét mutatta be. De a vezetőség agilitása és a közreműködők tehetsége és szorgalma minden akadályt legyőzött s a nehéz feladat sikeres megoldását eredményezte.

Szorongásig megtöltötte a közönség a Fekete Sas nagytermét s mindvégig nagy figyelemmel kísérte a hangversenyt.

Liptai Károly ötletes bevezető ismertetést olvasott fel az olasz zenéről, aztán az egész zenekar *Cherubini* Anakreon nyitányát, *Smerhovszky* József, *Fodor* Sándor, *Waldmann* Iván, *Szamaszka* Ernő és *Vomácska* József pedig *Boccherini* Quintettjét adták elő nagy tetszés mellett.

Az est fénypontja azonban *Rossini* «Stabat Mater» oratoriuma volt. Az énekkar erősségét *Wlassák* Vilma mellett a székesegyházi kitűnő énekkar adta s így sikerült a gyönyörű oratoriumot ahhoz méltó előadásban bemutatni. Dicséret illeti úgy az ének-, mint a zenekart a bámulatosan finom, precíz előadásért.

Külön kell azonban kiemelniünk a szóló számok előadóit. *Wlassák* Vilma remekül iskolázott, hatalmas szopránja, *Tutsek* Ferenczné, aki most szopránista léteire alban is épp oly fényesen mutatta be hangja erejét, csengését, biztosságát, dr. *Krüger* Jenő gyönyörű lágy, rendkívül kellemes, képzett s biztos tenorja és *Lobelmayer* Gyula szép tömör, erőteljes, férfias baritonja *Szabó* Imre tenorjával együtt olyan magas művészi színvonalra emelték az oratoriumot, a minőt vidéken aligha lehet másutt elérni.

Ismételjük, e fényes siker főleg a székesegyházi énekkar érdeme, mely Beleznay Antal vezetése alatt pompás iskola az igazi tehetségeknek s már a kath. Szabad Liceum is több ízben nagy sikert aratott.

Az énekkarban közreműködtek:

Soprán: Bérczy Mariska, Fekete Ilonka, Hartmann Aladárné, Herkner Elvira, Herkner Szidonia, Kovács Ilonka, Kuttner Frida, Lukács Klárka, Peiser Sárika, Rafael Irma, Sonnenfeld Vilma, özv. Tutsek Ferenczné, Tóth Mariska, Voszka Irén, Wlassák Vilma.

Alt: Csányi Gizella, Csipkés Sándorné, Farkas Irénke, Fekete Mariska, Farkas Etelka, Patzkó Aladárné, Gerő Sárika, Grosz Ilona, Goldstein Linka, Horváth Mici, Kotányi Boldizsárné, Pál Gabriel a, Poigár Lilike, Reich Erzsike, Szőnyi Margit.

Tenor: Egely Alajos, Firu Miklós, Fleischer Béla, Gáspár Gábor, Kurczmann János, dr. Krüger Jenő, Lehoczky József, dr. Meresa Victor, Neworal István, Reményi Endre, Rózsa Amrus, Szommer János, Szabó Ambrus, Resch Mihály, Várszeghy Lajos, Várady Aladár.

Baryton: Dióssy Mihály, Lobelmayer Gyula, Lukács Imre és Béla, Maróczy János, Mendelényi Béla, Molnár Jenő, Schmidt Béla, Persz Ferencz, dr. Szabó György, Rottenburg Lajos, Vidovits Béla, Völgyi Gábor, dr. Zigre Miklós.

Felülfizettek a Harmonia olasz hangversenyén özv. des Escherolles Kruspér Sándorné 10 kor., dr. Radu Demeter 20 kor., br. Karg János ezredes 10 kor., özv. báró Gerlicz Félixné 5 kor., kiknek ezuton mond köszönetet az egyesület igazgató választmánya. A zene és énekkarban részt vett hölgyek tiszteletére,

táncestély tartására diszes rendező bizottság van alakulóban.

A Stabat Mater nagy sikerén fellelkesülve, most a Harmonia Beethoven estre készül.

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad velencei kath. kör közgyűlése. A nagyvárad velencei kath. kör évi rendes közgyűlését e hó 26-án d. u. 5 órakor tartja. Tárgyai lesznek: 1. 1904. évi titkári jelentés. 2. A megvizsgált 1904. évi számadás jóváhagyása s a felmentvény megadása. 3. Az 1905. évi költségvetés megállapítása. 4. Esetleges indítványok, ha ilyenek 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez írásban beadnak. Az elnök megbízásából *Darabanth* Ferencz egyi. titkár.

Az építők ipartársulatának rendkívüli közgyűlése. A nagyvárad építő iparosok társulatának t. tagjait van szerencsénk az 1905. évi február hó 14. napjának d. u. 3 órakor a társulat helyiségében megtartandó rendkívüli közgyűlésre meghívni azon kérelemmel, miszerint tekintettel a közgyűlés alatt jegyzett nagyfontosságú tárgysorozatára, e gyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjék. Tárgysorozat: 1. Az országos szövetkezet közgyűlésének meghívója. 2. Biharvármegye szabályrendelete. Biharvármegye alispánjának értesítése a szolgabírók utasításáról. Nagyvárad, 1905. február hó 23-án. *Rendes* Vilmos elnök, *Sarkadi* József titkár.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Február 28. Tiszlibál a Csarnokban.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a király 17-én Budapestre érkezik s itt több kiváló politikusként ad kihallgatást. A várkapitányságnál kijelentették, hogy még nem tudják biztosan, hogy mikor érkezik meg a felség.

Tisza Bécsben.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) *Tisza* István gróf ma reggel fél 5 órakor Bécsbe utazott. *Tisza* elutazását titokban akarta tartani, de egy újságíró látta, amikor a miniszterelnök a vonatra szállott.

Bécs, február 13. (Saját tud. táv.) Ő felsége holnap délben egy órakor fogadja *Tisza* István grótot. *Tisza* a kihallgatás előtt *Khuen Héderváry* gróffal fog tanácskozni.

A király elhatározása.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. táv.) *Andrássy* Gyula gróf legközelebb — lehet már holnap Bécsbe fog menni a királyhoz kihallgatásra. *Andrássy* a kihallgatás után közölni fogja a felség elhatározását.

Halálra ítélt templomrabló.

Budapest, február 13. (Saját tud. táv.) A szerajevói törvényszék ma *Krapulics* Ivánt templomrablásért kötélláltali halálra ítélte.

Kossuth Andrásynál.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) *Kossuth* Ferencz ma meglátogatta *Andrássy* Gyula grótot, kivel hosszabban beszélgetett politikáról. Mint hírlík, beszélgetés közben *Kossuth* vasárnapi kihallgatása is szóba került.

A király és a nemzeti engedmények.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) Ma az újságírók a *Kossuth* Ferenczre kísérő képviselőktől megtudták annyit a kihallgatásról, hogy a király a katonai dolgokban nem akar semmi engedményt adni. A király szavaiból azt lehetett ki-venni, hogy az ország belügyi és gazdasági függetlenségét nem ellenzi. *Kossuth* Ferencz elmondta a felségnek, hogy a mostani választási törvényeink rosszak s a kerületek beosztását is mielőbb rendezni kell. A király többször megjegyezte, hogy ezen a rendkívüli állapoton segíteni kell.

Apponyi mandátuma.

Budapest, febr. 13. (Saját tud. táv.) *Apponyi* Albert gróf jászberényi választói folyó hó 16-ikán küldöttségileg keresik fel képviselőjüket, nagy ünnepségek között át fogják neki nyújtani mandátumát.

Montignósó grófnőről.

Budapest, február 13. (Saját tud. táv.) *Montignósó* grófnő ma kijelentette a konzul előtt, hogy *Monika* hercegnő nem a király gyermeke.

A kihallgatáson a szász király megbízottja. *Körner* dr. komédiásnak nevezte *Montignósó* grófnőt. *Körner* kijelentése nagy felháborodást keltett a jelen voltak körében.

Véres szerelmi dráma.

Pozsony, febr. 13. Ma megrendítő szerelmi dráma színhelye volt *Pozsonyban* *Kovacsoczy* tanár lakása. *Leidine* hadnagy lelőtte a tanár 18 éves leányát s aztán magát lőtte agyon. — A tragédiának az volt az oka, hogy a hadnagy szerelmes volt a leányba de mivel annak nem volt elegendő pénze óvadékra, — nem tudta feleségül venni. A tiszt kilépett a hadseregből, de nem kapott megfelelő állást s így a leány szülei nem egyeztek bele a házasságba. Ez annyira elkeserítette *Leidinet*, hogy két nappal ezelőtt *Pozsonyba* jött s ma elkövette a merényletet.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

54.

A délután sötét volt és felleget, csak a tűz fénye világított a szobában így férje nem vette észre *Gillian* izgatottságát.

Sir *Gilbert* jó kedvűnek látszott. Csöngött a gyermekekért s játszott velük a szőnyegen. *Gillian* szemben ült velük, mosolygott és nézte őket, egy kissé halványabb volt, mint rendesen, de oly nyugodtnak látszott, hogy szinte azt képzeltem, hogy a felindulásnak az a vihara, mely az imént kitért rajta, csak álom volt, semmi más.

XIV.

Ez idő alatt egyszer sem említettem *Ber-tit*. Afrikai életemről, atyámról és *Ralfról* elég

sokat beszéltem Lady Wynnak és Gilliannak, de Bertiről hallgattam. Várakoztam, ámbár jóformán magam sem tudtam, hogy mire, talán valami különös alkalomra.

Egyszer ez elkövetkezett, megmondom, hogy miképpen.

Egy borus decemberi délután Gillian és én a szalonban voltunk. Lady Wynn szintén ott volt, de a karosszékekben aludt s mióta beléptem, alig pillantott föl és alig szólott hozzánk. A tűz előtt ültünk s egymással beszélgettünk. Gillian bizonyos fiatal báróról tréfálkozott velem, a ki nem messze lakott. Az illetővel többször találkoztunk s az utóbbi időben oly gyakran jött hozzánk, hogy a jó Railtonné nevetett s azt álitotta, hogy ha így megy a dolog, irnia kell Percynének az én imádozómról.

Gillan hallott valamit az ostoba pletykáról és a jelzett délután azt kérdezte tőlem, hogy igaz-e az a hír, hogy jegyese vagyok, vagy lesznek annak az ifjunak.

— Dóra, nagyon kellemes volna, ha te itt laktál a szomszédságban — mondogatta s komolyan nézett rám — vigyázz, édesem, hogy választottad az igazi legyen.

— Gillian, ha örömet szerzek vele — feleltem — biztosítalak, hogy ez nem az igazi. De miért figyelmeztetsz engem erre? Nem szeretted sir Gillbertet?

— Oh igen, — úgy a hogy!

— Ugy a hogy! No lásd, én is éppen úgy vagyok ezzel a báróval, eléggé szeretem arra, hogy nevessek s tréfálkozzom vele, de férjemnek nem választanám, ha csak, mint Beatrix mondja, „a hétköznapokon más férjem lehetne.“

— Vajjon kihez fogsz te férjhez menni? — kérdezte vidáman. Azt hiszem, neked nem egyhamar tetszik valaki.

Arcom eláruhadtott valamit, mert Gillian a vállamra tette a kezét s merően nézett rám.

— Van már valakid? kérdé. Vársz valakire?

Bizonyos, hogy ekkor mindent megmondtam volna neki, mert oly kedves volt s oly rokonszenves, én pedig bizalmaskodó hangulatban voltam, de e pillanatban egy durva hang riasztott föl bennünket. Lady Wynn ki-egyenesegett székében és szikrázó szemekkel bámult ránk. Most sem tudom, honnan vette a gondolatot, de bizonyos, hogy rikácsoló hangon ezeket mondta:

— Hogy kire várakozik? Kire másra, mint Bertire. Hol van Berti? — kiáltá indulatosan s kezei reszkettek és arca oly izgatott volt, hogy igazán borzalom volt rá nézni, — Berti soha sem tette azt a dolgot, tudod, hogy nem tette, mégis el engedted menni!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, febr. 13.	
Buza apr.-re	19.898
Buza okt.	17.58
Rozs apr.-re	19.40
Tengeri májusra 1905.	13.94
Zab apr.-ra	14.72
Repeze aug.-ra	14.78

Értéktözsde.

Budapest, febr. 13.	
Osztrákhitelrészvény	512.94
Magyar hitelrészvény	806.50
Leszámloló bank	464.50
Rimamurányi	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut	569.50
Városi villam s vasut	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. febr. 13-án	
Magyar aranyjárdék 4%	118.90
Magyar koronajárdék 4%	98.15
Magyar koronajárdék 3 1/3%	89.45
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.30
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcson	213.25
Tilza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	170.—
Osztrák járdék papírban	99.90

Osztrák járdék ezüstben	10.030
Osztrák járdék aranyban	11950
Osztrák korona járdék	10.0
1860. oszt. államsorjegyek	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	16.35
Magyar hitelbank részvény	776.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény	676.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	65.150
20 frankos arany (Napolendor)	19.08
Német birodalmi márka	17.34
London vista	240.30
Páris vista	95.45
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

12928—1905. sz.

Hirdetmény

a tőkekamat- és járdékadó alá tartozó jövedelem bevallása tárgyában.

Az 1905. évi január hó 15-ig a tőkekamat és járdékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén, vagy erkölcsi személy bevallani köteles.

Tőkekamat és járdékadó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld, ház és keresetadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintetik, képezik jelesül: mindazon kamatok, osztalékok és jutalékok, melyeket az ország valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) a következő jövedelem forrásokból, ugymint:

a) bel- vagy külföldről folyó életjárdékokból, özvegyi ellátásból, vagy rokonsági évi járdékból;

b) kézi- vagy jelzáloggal biztosított, vagy egyszerű adólevelekre, váltókra, vagy bármilyen kötvényekre, bel- vagy külföldön kölcsön adott, továbbá hitbizományi, családi- és alapítványi tőkéből;

c) belföldi földbirtokkal összekötött a földadó tárgyát nem képező dologi jogositványokból;

d) külföldön fekvő föld- vagy házbirtokból ipari, kereskedelmi s bármilyen nevezett alatt értendő részvényekből;

e) az állam vagy

f) törvényhatóságok által kibocsátott a külön törvények által adómentesség kedvezményébe nem részesített kötvényekből huz: végre

g) a hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaiik értelmében pénzbetétek átvételére jogosított pénzügyintézeteknél továbbá a takarékpénztáraknál és mindazon intézeteknél, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, betéti könyvek

és egyéb betéti okmányok vagy folyószámla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkéből folyó jövedelem.

Az adózók a vallomás beadásának kötelezettsége alól a következő tőkéből folyó jövedelmekre nézve mentetnek fel:

a) a fentebb említett m. államkötvények;

b) az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvények kamatai;

c) nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek által felvett és jelzálogilag biztosított tőkék kamatai.

Az ezen kamatok után járó tőkekamatadó és pedig az a) alattiak után a kifizető állami pénztár a b) és c) alattiak után a kamatok kifizető társulat az illető kamatélvezőnek rovására vonja le s az illető kir. adóhivatalban szolgáltatja be.

A pénzügyintézeteknél elhelyezett fentebb g) alatt említett tőkékből folyó jövedelmet ezen tőkék birtokosai szintén nem tartoznak adó alá bevallani.

Ellenben a pénzügyintézet köteles ezen kamatjövedelem összegét és pedig:

a) a kifizetett kamatok összegét évnegyedenkint minden év márczius, junius; szeptember és december havának utolsó napján;

b) a tőkésített kamatok összegét félevenkint minden év január és július havának utolsó napján a kir. adóhivatalnak kimutatni és az ezen kamatok után járó adótegyidejűleg beszolgáltatni, jogosítva vannak azonban arra, hogy ezt az adót a kifizetett vagy a tőkéhez irt kamatokból visszatarthassák.

A városi adóhivatal felhívja a bevallásra kötelezetteket, hogy miután a tőkekamat és járdékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat és járdékjövedelem után vetendő ki, ennél fogva az 1905 évi adóztatás alá 1904 évben élvezett kamat (járdék) jövedelmet:

az I. kerület: Olaszai a 9-ik, a II. ker: Ujváros és Külvárosok a 2-ik, a III. ker: Váralja, Velence, Csillagváros és a hegyiek a 6-ik számú szobában most már folyó évi február hó 25-ig mint legvégső határidőig vallják be.

A tőkekamat és járdék adó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki.

Mindazon adózók kik a tőkekamat és járdék alá tartozó jövedelem forrásukat az államkincstár meg rövidítésére irányzott szándékából, az adókötelezettek és adótárgyak összeírása atkalmával akár szóval, akár írásban valólanul mondják be, vagy eltitkolják az adó tárgyának egészben, vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében büntetnek.

Kelt Nagyváradon, 1905. évi február hó 1-én.

Városi adóhivatal.

Z á l o g h á z.

A „Biharmegyei Takarékpénztár“

zálogosztálya

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

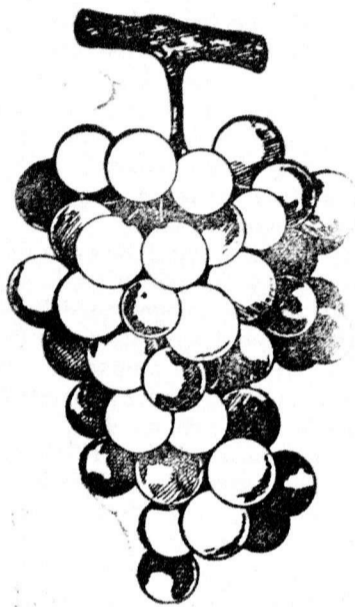

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak
vezérügynökségénél Budapest, V., Váci- körut 32.

— Árjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk. —

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

„Nagyváradai Hitelbank”

résztársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamattal és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítól váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Pénzkölcsön!

Alulírott iroda eöleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb lebonyolítás mellett szerez:

1. **Törlesztéses személyhitelt** 15—25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 kor. után 7—9 kor. Ezen kölcsonök csak nyugdíjigényvel bíró fizetvelöknek, katonatiszteknek stb. adatnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 kor.
2. **Váltókölcsonöt** 5—8 évre négyhavonként 5%-os törlesztéssel minden hitelképes egyénnek.
3. **Jelzálogkölcsonöt** 3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ -ra és 5—75 évi tartamra.
4. **Életbiztosítási kölcsonöt** (halál- és életre) 10,000 K összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárás díj csekély összegben van megállapítva s a kölcsonösszeg nagysága szerint 2—5% közt változik. — Kimerítő **személyhitel prospectusaink** bárkinek kívánatra rendelkezésre állanak. Levelezésre válaszbélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda
BUDAPEST, II. Ostrom-utca 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Arteszi a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legolcsóbb 3-4 watt fogyasztással egy-riváoként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kártell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyárként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett, kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja.

— villamosvilágítási —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénporozák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.